

බැඳීම #12

2020 වන විට අදාළ අමාත්‍යාංශ විසින් කාන්තාවන්ට එරෙහි සියළු ආකාරයේ වෙනස්කොට සැලකීම තුරන් කිරීමේ සම්මුතියේ (CEDAW) තෝරාගත් අවසාන නිරීක්ෂණ ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා විනිවිදභාවයෙන් යුත් හා වගකිව යුතු ක්‍රියාවලියක් ස්ථාපනය කිරීම.

2019 මාර්තු 01 – 2021 අගෝස්තු 31

ක්‍රියාත්මක කිරීමේ දී මූලික වන ආයතනය/ පුද්ගලයා	කාන්තා කටයුතු විෂය භාර අමාත්‍යාංශය
බැඳීම පිළිබඳ විස්තරය	
බැඳීම මගින් අවධානයට ලක්කරන්නා වූ මහජන ගැටළුව කුමක්ද?	කාන්තාවන්ට එරෙහි සියළු ආකාරයේ වෙනස් කොට සැලකීම තුරන් කිරීමේ සම්මුතිය(CEDAW) ශ්‍රී ලංකාව විසින් 1981 දී අපරානුමත කර ඇති අතර ඒ යටතේ ඇතැම් අවසාන නිරීක්ෂණ සම්බන්ධයෙන් ක්‍රියාත්මක වීමට ශ්‍රී ලංකාව බැඳී සිටියද එහි ප්‍රගතියෙහි මන්දගාමී බවක් පෙනී යයි. CEDAW හි විධිවිධාන කාර්යක්ෂම ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීම තුළින් කාන්තාවන් විසින් වර්තමානයේ මුහුණ දෙන ගැටළු බොහොමයක් අවම කිරීමට ඉඩ සැලසෙනු ඇත. නීතියේ ආවරණය නොමැතිකමින් අවිධිමත් ක්ෂේත්‍රයේ නියැලෙන කාන්තාවන්ට අසමාන වෙනත් ලබා ගැනීමට සිදුවී ඇත. ශ්‍රම බලකාය තුළ කාන්තා සහභාගීත්වය අඩු වීම ද තවත් ගැටළුවක් ව පවතී. එමෙන්ම කාන්තා ශාඛමූලිකයන් බොහෝ සමාජයීය, සංස්කෘතික, ආර්ථික හා දේශපාලනික ගැටළුවලට මුහුණ දෙන අතර ඒ සඳහා ප්‍රමාණවත් පිළියම් යෙදී නැත. විධිමත් ක්ෂේත්‍රය තුළද කාන්තාවන් විසින් සේවා ස්ථාන ආශ්‍රිත ලිංගික හා ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය මත පදනම් වූ ප්‍රචණ්ඩත්වය අත්විඳියි. අනෙකුත් ගැටළු අතර දේශපාලන භූමිකාවේ කාන්තාවන්ගේ අඩු නියෝජනයක් පැවතීම, රජයේ ඉඩම් වෙත කාන්තාවන්ට ඇති ප්‍රවේශය අඩු වීම යනාදිය ඇතුළත් වේ.
බැඳීම කුමක්ද?	අදාළ අමාත්‍යාංශවල වැඩ සැලසුම් හරහා CEDAW සම්මුතියේ තෝරාගත් අවසාන නිරීක්ෂණ වසර 2020 වන විට සම්පූර්ණයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම මෙම බැඳීමෙහි අරමුණ වේ. මෙමගින් අවිධිමත් ක්ෂේත්‍රයේ කාන්තාවන් වෙනස්කම්වලට භාජනය වීම වැළැක්වීම, දේශපාලන භූමිකාව තුළ කාන්තාවන්ගේ සහභාගීත්වය වැඩි කිරීම, කාන්තා ශාඛමූලිකයන් සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්ති සැලසුම්කරණයේ දී වගවීම සහ විනිවිදභාවය ප්‍රවර්ධනය කිරීම, සේවා ස්ථාන ආශ්‍රිත ලිංගික අඩන්තේට්ටම් අවම කිරීම සහ කාන්තාවන්ට බලපාන අසාධාරණ ඉඩම් නීති ඉවත් කිරීම යනාදිය සඳහා ක්‍රියාකාරකම් වර්ධනය කරගත හැක. සේවා නියුක්තිය පිළිබඳ තනි එකාබද්ධ නව පනතක් හරහා කම්කරු හා වෘත්තීය සමිති සබඳතා විෂය භාර අමාත්‍යාංශය ද අවම වැටුප සඳහා යාන්ත්‍රණයක් යෝජනා කිරීමට අදහස් කරන අතර රැකියා ස්ථානයේ දී ඇතිවන වෙනස්කම් වලට එරෙහි වන්නා වූ විධිවිධානද ඇතුළත් කෙරේ.
මෙම මහජන ගැටළුව විසඳීම සඳහා හඳුනාගත් බැඳීම දායක වන්නේ කෙසේද ?	“සමාන වටිනාකමකින් යුත් වැඩ සඳහා සමාන වැටුප්” සඳහා රීති ඇති කිරීම මගින් අවිධිමත් ක්ෂේත්‍රයේ සේවා නියුක්තියන් හට ද සමාන වටිනාකමකින් යුත් වැඩ සඳහා සමාන වෙනත් ලබා දීම නීතියේ පිළිසරණ තුළින් අනිවාර්ය කළ හැක. පාර්ශ්වකරුවන්ගේ අදහස් විමසීම හා අධීක්ෂණය තුළින් මෙම අසමාන බව තුරන් කිරීමට ඇති සැලසුම් අධීක්ෂණය හා ව්‍යාප්ත කිරීමට අවශ්‍ය දැනුම ලැබෙනු ඇත. කාන්තා ශාඛ මූලිකයන්ගේ සෘජු සහභාගීත්වය ලබාගැනීම තුළින් ඔවුන්ගේ ගැටළුවලට අදාළව ප්‍රතිපත්තින් හා සැලසුම් වඩා විනිවිදභාවයකින් හා එදහාම ලෙස සැකසිය හැක. විධිමත් ක්ෂේත්‍රයේ සේවා ස්ථානවල සිදුවන ලිංගික සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවීය අඩන්තේට්ටම් පිළිබඳ සිද්ධීන් විමසීම සඳහා පත්කරනු ලබන කමිටු මගින් අවම කළ හැක. රජයේ ඉඩම් සම්බන්ධ නීති සංශෝධනය කිරීම තුළින් කාන්තාවන්ට රජයේ ඉඩම් සඳහා ප්‍රවේශ වීමේ වැඩි අවස්ථාවන් සැලසෙනු ඇත. සිවිල් සංවිධාන සමග එක්ව මැතිවරණ නීති සංශෝධනය කිරීම මගින් පාර්ලිමේන්තුවේ කාන්තාවන් සඳහා පංගු ක්‍රමයක් ඇති කිරීම තුළින් දේශපාලන භූමිකාව තුළ කාන්තාවන්ගේ සහභාගීත්වය වර්ධනය කර ගත හැක.

මෙම බැඳීම විවෘත රාජ්‍ය හවුල්කාරීත්ව අගයන්ට අදාළ වන්නේ ඇයි ?	නිරණ ගැනීමේ ක්‍රියාවලියේ දී සහභාගිවීමටත් බලපෑම් කිරීමටත් කාන්තාවන්ට, අවදානම් කණ්ඩායම් ද ඇතුළුව, විශේෂ සැලසුම් ලබා දීම හේතුවෙන් මෙම බැඳීම මගින් පුරවැසි සහභාගීත්වය ප්‍රවර්ධනය වේ. එමෙන්ම අධීක්ෂණ යාන්ත්‍රණයන් තිබීම පාර්ශවකරුවන්ට සහභාගිවීමට හැකිවීම සහ අදාළ රජයේ නිලධාරීන්ට යම් නිරණ සහ උපදේශනවලට අදාළ තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීමට ඇති බැඳීම හේතුවෙන් වගවීම ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රවර්ධනය වේ.		
අමතර විස්තර	මෙම බැඳීම කාන්තාවන්ට එරෙහි සියළු ආකාරයේ වෙනස් කොට සැලකීම තුරන් කිරීමේ සම්මුතිය (CEDAW) ක්‍රියාත්මක කිරීමට; මානව අයිතිවාසිකම් ආරක්ෂා කිරීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා වන ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම 2017 – 2021 හි අරමුණු ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානාත්මතාවය කෙරේ දායක වන නිරසර සංවර්ධන ඉලක්ක අංක 5 ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් සහය වේ.		
බැඳීම සපුරාලීම සඳහා ඉලක්කගත ක්‍රියාකාරකම්		ආරම්භක දිනය:	අවසන් වන දිනය:
1. “සමාන වටිනාකමකින් යුත් වැඩ සඳහා සමාන වැටුප්” (ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානයේ සම්මුතියෙහි 100වන බැඳීමට අනුකූලව) යන කරුණ ද ඇතුළත්ව කම්කරු හා වෘත්තීය සමිති සබඳතා විෂය භාර අමාත්‍යාංශය මගින් සේවා නියුක්තිය පිළිබඳ තනි එකාබද්ධ නව පනතක් කෙටුම් පත් කරනු ඇත. මෙම රීති ක්‍රියාත්මක වීම අධීක්ෂණය කිරීම සහ අවිධිමත් ක්ෂේත්‍රය තුළ ස්ත්‍රී පුරුෂභාවය පදනම්ව වෙනත් පිළිබඳ තොරතුරු එක්රැස් කිරීම කම්කරු අමාත්‍යාංශය විසින් සිදුකරනු ලැබේ. ජාතික මත විමසුම් වාර්තාව ත්‍රෛභාෂාවෙන් සකසා කම්කරු අමාත්‍යාංශයේ වෙබ් අඩවියෙහි විවෘත දත්ත ක්‍රමවේදයකින් පළකෙරෙනු ඇත. මෙම වාර්තාවට අදාළව මහජන මතවිමසුම් පවත්වා සියළු පාර්ශවයන්ගේ මැදිහත්වීමෙන් දත්ත එක්රැස් කිරීම සිදුකරනු ඇත.		2019 මාර්තු	2020 සැප්තැම්බර්
2. කාන්තා ශාභමුලිකයන් වැඩි ප්‍රමාණයක් සිටින දිස්ත්‍රික්කවල කාන්තා ශාභමුලිකයන් සඳහා වන ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මේ කෙටුම්පත පිළිබඳව ජාතික මට්ටමේ මහජන මත විමසීම් අදාළ අමාත්‍යාංශ සහ පුරවැසි සංවිධානයන්ගේ සහභාගීත්වයෙන් සිදු කෙරෙනු ඇත. මෙම මත විමසීම් වාර්තාව කාන්තා අමාත්‍යාංශයේ වෙබ් අඩවියෙහි විවෘත දත්ත ක්‍රමවේදයන් හරහා ත්‍රෛභාෂාවෙන් පළකෙරෙනු ඇත. අවසන් ප්‍රතිපත්ති හා සැලසුම් කාන්තා ශාභමුලිකයින් වෙත ඉදිරිපත් කර ක්‍රියාත්මක කෙරෙනු ඇත.		2019 මාර්තු	2020 ජූලි
3. විධිමත් ක්ෂේත්‍රය සඳහා අවම වශයෙන් අමාත්‍යාංශ 75% ක ලිංගික අඩන්තේට්ටම් වැලැක්වීම සඳහා කමිටු පිහිටුවනු ඇත. මෙම කමිටු පුහුණු කිරීම සහ ඒවා අධීක්ෂණය කිරීම කාන්තා කටයුතු අමාත්‍යාංශය විසින් සිදු කරනු ඇත. මෙම කමිටුවලට අදාළ වාර්ෂික වාර්තා (වාර්තාගත සිද්ධීන්, සිද්ධීන්වල ස්වභාවය, ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග, පිඩාවට පත් පුද්ගලයන් ආරක්ෂා කිරීමට ගෙන ඇති පියවර ආදිය) අදාළ අමාත්‍යාංශ වෙබ් අඩවිවල ත්‍රෛභාෂාවෙන් පළකෙරෙනු ඇත. මෙම සියළු කමිටු වාර්තා එක්රැස් කොට එක් වාර්ෂික වාර්තාවක් ලෙස කාන්තා කටයුතු අමාත්‍යාංශයේ වෙබ් අඩවියේ ත්‍රෛභාෂාවෙන් පළකෙරෙනු ඇත.		2019 මාර්තු	2021 මාර්තු
4. සිවිල් සංවිධාන සමග එක්ව මැතිවරණ නීති සංශෝධනය කිරීම සහ දේශපාලන පක්ෂ සමග නිරන්තරයෙන් කටයුතු කරමින් ඔවුන් වෙත පිඩනයක් එල්ල කිරීම මගින් පාර්ලිමේන්තුවේ කාන්තාවන් සඳහා පංගු ක්‍රමයක් ඇති කිරීම තුළින් අවම වශයෙන් පාර්ලිමේන්තුවෙන් 1/3ක කාන්තා නියෝජනයක් ඇති කිරීමට කටයුතු කෙරේ. දේශපාලන පක්ෂ සමග සිදුකරන ලද මත විමසීම් පිළිබඳ වාර්තාව අමාත්‍යාංශ වෙබ් අඩවියේ භාෂා 3න්ම පළකෙරේ.		2019 ජූනි	2021 පෙබරවාරි
5. විවෘත රාජ්‍ය හවුල්කාරීත්වයේ 2016 – 2018 සඳහා වූ ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම ඉදිරියට ගෙනයාමක් ලෙස අ) රජයේ ඉඩම් බෙදා දීමේදී හවුල් හිමිකාරීත්වය සඳහා අවසර දීම; ආ) ඉඩම් සංවර්ධන ආඥා පනතේ උපලේඛන 3 අහෝසි කිරීම ඇ) අනුප්‍රාප්තිය සඳහා වන අසමාන ලෙස සැලකෙන විධිවිධාන අවලංගු කිරීම සඳහා ඉඩම් නීති සංශෝධනය කිරීම		2019 මාර්තු	2020 ජූනි
සම්බන්ධීකරණ තොරතුරු			
ක්‍රියාත්මක කරන ආයතනයෙන් වගකිව යුතු පුද්ගලයාගේ නම		ස්වර්ණා සුමනසේකර මහත්මිය	

තනතුරදෙපාර්තමේන්තුව ,		සභාපති, ජාතික කාන්තා කමිටුව විද්‍යුත් තැපෑල : swarnasumanasekara@gmail.com ස්ථාවර දුරකථනය : 011 2187248 ජංගම දුරකථනය : 0713536007
විද්‍යුත් තැපෑල ලිපිනය හා දුරකථන අංකය		
සම්බන්ධවන අනෙකුත් පාර්ශවයන්	සම්බන්ධවන අනෙකුත් පාර්ශවයන්	කම්කරු හා වෘත්තීය සමිති සබඳතා විෂය භාර අමාත්‍යාංශය; පළාත් සභා සහ පළාත් පාලන විෂය භාර අමාත්‍යාංශය; මැතිවරණ කොමිෂන් සභාව; සමාජ සවිබලගැන්වීමේ විෂය භාර අමාත්‍යාංශය; නීති කොමිසම; ඉඩම් විෂය භාර අමාත්‍යාංශය; ජාතික කාන්තා කමිටුව
	සිවිල් සමාජයීය සංවිධාන , පුද්ගලික අංශය වහුපාර්ශවීය අංශ හා යාකාරී කමිටුඅනෙකුත් ක්‍රි	Centre for Equality and Justice, Viluthu, Centre for Policy Alternatives, Rural Women's Front, Disability Organisation Joint Front